

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolæ per octiduum faciendi - item
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo
deliberantibus accomodata, Una cum ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

Dies Quinta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48834)

Punctum III.

Confidera I. Quæ subsidia præ cæteris conducant, ad Voluntatem tuam cum Divina perfectissimè uniendam; ea jam pridem Servator ipse Catharinæ Senensi indicavit, dum præcepit, ut primò quidem firmissimè crederet, DEUM summè potentem esse, adeòque nihil in hoc Mundo sine ejus voluntate accidere posse: Deinde ut pariter crederet, eundem DEUM summè sapientem esse, atque adeò scire id, quod evenire hominibus permittit, in eorum bonum convertere: Denique ut non minùs crederet DEUM etiam summè bonum esse, adeòque non tantùm posse, & scire, sed etiam velle, omnia in Electorum suorum utilitatem ordinare.

Confidera II. Quàm solida & efficacia meritò censeantur hæc media, sive ipse eorum Author consideretur, sive eorum aptitudo ad finem prædictum spectetur, cum planè imprudentissimum esse hominem illum oporteat, qui firmiter tres illas DEI perfectiones, potentiam scilicet, sapientiam & bonitatem apprehendens, & credens, etiamnum tergiversaretur in omnibus eventibus suam Voluntatem Divinæ conformare.

Confidera III. Quomodo tu deinceps his mediis uti velis, & cum S. Davide exclamare: Unam petij à Domino, hanc requiram, ut inhabitem in domo Domini, omnibus diebus Vitæ meæ, ut videam voluntatem Domini, & visitem templum sanctum ejus. Ps. 26. Colloquium ad Christum.

Pro V. Die.

MEDITATIO I.

DE CHARITATE ERGA DOMESTICOS.

Tessera.

HOc est præceptum meum, ut diligatis invicem, sicut Ego dilexi vos. Joan. 15.

Punctum I.

Confidera I. Quod à S. Joanne 1. c. 4. dictum sit: hoc mandatum habemus à DEO, ut, qui diligit DEUM, diligat & Fratrem

Fratrem suum; quod præceptum, etsi omnibus hominibus conveniat, præcipuè tamen à Religiosis & Sacerdotibus observari debet, ut qui se præ alijs facerent esse Discipulos Christi, atque adeò conari debent, ut in illis locum habeat illud Christi: *In hoc cognoscent omnes, quoniam Discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad invicem* Joan. 13.

Considera II. Charitatis hujus perfectionem in eo consistere, ut diligas proximum tuum, sicut teipsum; unde institutibus illius exercendis duplex hæc regula adhibenda est. Quod ab alio oderis fieri tibi, vide, ne tu alteri facias. *Th. 5. c. Et: Omnia, quaecunque vultis, ut faciant vobis homines, & vos facite illis; Math. c. 7.*

Considera III. Quid tu maxime fieri, aut non fieri vel optares, an non ut omnes à tua offensa, (sive cogitatione, sive verbo, sive opere commissa) caveant; & quidquid boni (sive utilis, sive delectabilis, sive honesti) præstare poterant, ex animo conferre studeant? idem & tu alijs facito. *Colloq. ad SS. Patronos &c.*

Punctum II.

Considera I. Quot titulos habeas, causasque, ob quas summè studere debeas, huic virtuti; nam 1. id Christus à te exigit: *Mandatum novum do vobis, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos.* Joan. 13. 2. Id ipsum à te status tuus exigit, qui, cum sit unum quasi corpus, quid magis optare poterit, quàm ut membra inter se, quàm arctissime conjuncta maneat? 3. Id quoque à te externi exigunt, qui à te tuoque statu auxilium in spiritualibus expectant; ad hoc enim quid magis necessarium, quàm ut membra operantur benè coherant, & ab anima (quæ in Religiosis Ordinibus est Spiritus Sanctus) informari, aptaque effici ad operandum possint? 4. Id tua, & Fratrum tuorum utilitas, lætitiâque exigit; quod enim majus tormentum in corpore erit, quàm membrorum à se invicem separatio? Quæ autem major voluptas, quàm corpore, membrisque benè cohererentibus & sanis gaudere? an non tunc jure locum habebit illud S. Davidis ps. 132. *Ecce, quàm bonum est, & quàm jucundum habitare Fratres in unum, quoniam illic dabit Deus benedictionem, & vitam usque in sæculum.*

Confidera II. Quam potentia ſint hæc motiva ad utiliſſimum dictæ charitatis ſtadium perſuadendum, quamque verè S. Paulus i. ad Cor. c. 13. dixerit: *Si linguis hominum loquar & Angelorum; ſi fidem habeam, ita ut montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil ſum.*

Confidera III. Quomodo tu hæc motiva hæc perpende; & quid deinceps eorum intuitu in hac materia facere velis. Colloquium ad B. V.

Punctum III.

Confidera I. Quibus medijs hæc virtus in corde Religioſi vel Sacerdotis ſolidè, firmitèrque plantari poſſit; tria potiſſimum præ cæteris ſervire poterunt. Primum eſt frequens & devotus uſus S. Communionis; hoc enim Sacramentum, cum ſit pignus amoris, & cum in ſe contineat, de quo S. Paulus ad Ephel. 2. dicit: *ipſe eſt pax noſtra, qui fecit utraque unum* &c. Meritò aptiſſimum medium cenſetur ad animas eorum, qui illud ſuſcipiunt, conjungendas, quam ob cauſam forè Chriſtus pro materia hujus Sacramenti aſſumpſit panem ex pluribus frummenti granis coagmentatum. Secundum eſt, abnegatio propriæ voluntatis, & concupiſcentiæ, quæ radix eſt omnis diſcordiæ; hinc S. Greg. hom. 13. in Evang. ait, in cælis non fore ullam animi moleſtiam, peccandi ve materiæ, quia non adest ibi *meum ac tuum* frigidum illud verbum, & quidquid eſt malorum, in vitam noſtram invehens, innumeræque gignens bella. Accedit, quòd ubi propria voluntas exiit, divina induetur; unde propter tam arctam cum Deo unionem necelle eſt, magnam etiam creaturarum voluntatum inter ſe conjunctionem otiri, cum lineæ, quò propius ad centrum tendunt, tantò arctius inter ſe coeant, & juxta commune philoſoporum axioma: *Quæcunque ſunt eadem unè tertio, etiam inter ſe eadem eſſe cenſeantur.* Tertium eſt, ſi Fratres noſtros, non ut homines, ſed ut Chriſti perſonam repræſentantes intueamur, & quo amore ipſos, hoc & Chriſtum nos amplexurum credamus; quis enim hoc medio inſtructus lædere adhuc proximum auſit, & non potiùs omnibus charitatis fraternæ obſequijs ipſum, & in ipſo Chriſtum demereri ſtudeat.

Confidera II. Quam frequens tibi horum mediolorum occaſo

casto in statu tuo offeratur; quàm gravis proinde hæc socordia tua fuerit, quàm salutaria & efficacia media ad tam præclarum finem, obtinendum adhibere distulisti.

Considera III. Quomodo deinceps hæc media in prætinu deducere, iisque charitatem fraternam, tum in te, tum in alijs insigniter promovere velis; Colloq. ad Christum &c.

Pro quinta Die.

MEDITATIO II.

DE CHARITATE ERGA EXTERNOS.

Punctum I.

Considera I. Causas, propter quas non erga domesticos duntaxat, sed etiam erga externos charitatem specialem exercere debeas, omisiss alijs, quatuor tibi sufficere possunt. Prima est, quòd, teste S. Greg. nullum omnipotenti Deo tam gratum sit sacrificium, quàm zelus animarum. 2. Et Christi amor erga te, & omnes alios, quos redemit; an non ergo vicissim eum redamabis? vis autem scire, quomodo illi præstare queas? audi ipsum Christum, Jo. 2. id indicantem dum ad S. Petrum dixit: *Simon, Ioannis diligis me? pascis oves meas*, nimirum non melius illi beneficium justificationis, redemptionis, glorificationis &c. rependere potes, quam si proximi tui justificationem, & salutem promovere studeas. Sic enim quidquid uni horum feceris, ipsi quoque Christo fecisse censeberis. Tertia est, quia quivis homo est imago Dei, & quidem post Angelos omnibus alijs rebus conditio præstantior, & infinito pretio sanguinis Christi redemptus. Item est Frater tuus, non carnalis, sed spiritualis, ex eodem Christi sanguine (unde longè perfectior Cognatio surgit) tecum progenitus. Est tandem & membrum ejusdem corporis, cujus tu membrum es; an ergo videns imaginem ligneam Christi in luto aut periculo incendij jacentem non accurres, & eripere conaberis, & Dei imaginem tam pretiosam in luto peccati, & periculo æterni incendij constitutam aspiciens non succurres, & liberare à tali periculo studebis? an à Fratre tuo aut membro corporeo, malum omne tam studiose arcebis, & Fratres tuos & membra spiritualia à summo peccati

peccati & æternæ damnationis malo non eripere conaberis?
 Quarta est, quia vocatio propria id exigit, si enim, quo ma-
 jori beneficio Aulicus quis ad supremam aliquam dignita-
 tem officiûmque est promotus, tantò magis se obligatum pu-
 tat, ad officium tale summâ cum diligentia administrandum,
 quid tu non facies, qui summo beneficio ex tot millibus ele-
 ctus, & ad illud officium assumptus es, de quo S. Dyonisius
 dixit: *Omniûm divinorum divusissimum est, cooperari Deo
 in salute animarum.*

Considera II. Quàm efficacia sint hæc motiva, quàmque
 frigidum esse cor tuum debeat, si etiam tot motivis, veluti
 tot statibus excitatum, necdum tamen veri zeli ignem con-
 cipiat.

Considera III. Quomodo saltem deinceps perfectius vo-
 cationi tuæ satisfacere velis. Colloq. ad SS. PP.

Punctum II-

Considera I. In quibus capitibus verus zelus animarum
 consistat, scilicet in tribus potissimum. 1. Ut voluntate, id
 est, ardenti desiderio proximi salutem promoveas, exemplo
 Moysis petentis aut dimitti populo culpam, aut se de libro
 vitæ deleri; S. Pauli cupientis pro Fratribus, anathema fieri.
 S. Davidis de se dicentis: *Tabescere me fecit zelus tuus &c.*
 imò ipsius Christi in cruce etiamnum salutem hominum si-
 tentis. 2. Ut eandem verbis promoveas, quod tripliciter
 præstare potes, scilicet, vel precando (ad morem Esther:
*Obsecro Domine, dona mhi animam meam, pro qua rogo, &
 populum pro quo obsecro*) vel adhortando (juxta consilium
 S. Pauli. 2. ad Tim. 4. *Prædica Verbum, instâ opportune, im-
 portune, arguè, obsecra, increpa, in omni patientia & do-
 ctrina*) vel instruendo in ijs, quæ ad salutem consequendam
 sunt necessaria. 3. Ut eandem etiam opere promoveas,
 scilicet exemplo (quia longum iter per præcepta, breve &
 efficax per exempla) operibus pœnitentiæ (pro ipsis pecca-
 toribus, placando Deum. sicut Christus patiendo pro nobis
 placavit) Sacramenta administrando, aliâque similia ope-
 ra charitatis exhibendo.

Considera II. Quàm parùm tu hæctenus his modis salu-
 tem proximi tui promoveri conatus sis, quàm justam proin-
 de

de offensam Dei tui incurreris, perinde ut is, qui ad pascedas oves destinatus omnia alia, quàm quæ ad officium suum pertinebant, egerit.

Considera III. Quomodo saltem deinceps hanc negligentiam emendare, & ferventioribus obsequijs competere velis.

Punctum III.

Considera I. Cùm officium hoc satis arduum sit, quomodo modum deinceps adhibere debeas, ut cum magno tuo meliorum fructu illud obeas; eum modum intelliges, si memoreris, Spiritum S. super Apostolos in specie ignis apparuisse, ut indicaret, zelum verorum Apostolorum ignis propinquitates in se continere debere, & si quidem, sicut ignis, dum alia calefacit, semper sursum tendit, ita & te per intentionem tuam, & pias aspirationes mentem semper in caelos erectam habere debere. 2. Sicut ignis, dum alia objecta accendit, nihil de calore suo amittit, ita & te sollicitum esse debere, dum alijs prodesse cupis, tibi noceas. 3. Sicut ignis pauperem æquè ac divitem, ignobilem æquè ac nobilem calefacit, ita & te æqualem omnium curam suscipere debere. 4. Sicut ignis magis propinquos vehementius & citius calefacit, ita & te primam eorum curam habere debere, quibus majorem necessitatem magis tibi propinqui sunt, magis operam tuam exigere videntur. 5. Sicut ignis cupit omnia in se convertere, ita & te debere velle omnes charitates divina & proximi ardere. 6. Sicut ignis prius exsiccat, quam accendere cupit, ita & debere te prius peccatores a peccatis & desiderijs carnalibus liberare, quàm eos ad virtutes exercendas horteri, & instruas. 7. Sicut ignis non extinguitur, quàm diu lignum adest, ita & tuum zelum non prius extingui debere, quàm vita, aut vires, occasio deficiat.

Considera II. & III. Quomodo tu hæc omnia observare aut deinceps observare velis.

Pro quinta Die.

CONSIDERATIO.

DE REGULARUM OBSERVATIONE.

Punctum I.

Examina te 1. An magnam de regulis tuis æstimationem conceperis?

Examina te 2. An sufficientem cognitionem earundem regularum comparare studueris, eas frequenter legendo, aut audiendo, accurratè meditando, firmitèrque memoriæ imprimendo?

Examina te 3. An facilem tibi in earum observatione præxim reddideris, scilicet prævidendo occasiones, in quibus illæ observari possint; in ipso actionum tuarum exercitio te per illas dirigendo, & tandem examinando, quomodo in hac vel illa occasione illas observaveris?

Examina te 4. An & quæ Regulæ in particulari hæctenus te frequentius fuerint neglectæ? & quæ talis transgressio- nis occasio, aut causa extiterit?

Punctum II.

Perpènde causas, ob quas summam de regulis tuis æsti- mationem concipere debeas.

Prima est, Quia Regulæ tuæ sunt voluntas Dei bona, be- neplacens, & perfecta, quam S. Paulus ad Rom. 12. probari iussit.

Secunda est, Quia ipsæ sunt optimum instrumentum ad ædificium perfectionis (propter quod ædificandum venisti in Religionem) facile & sine errore extruendum. Ipsæ quoque sunt forma (der Modus) Christi vitam & virtutes perfectissimè exprimens, unde si cor tuum amoris igne li- quefactum in eas transfundas, Christum exactè repræsenta- bis, dicerèque poteris cum S. Paulo: Vivo jam non ego, vivit verò in me Christus.

Tertia est, Quia de illis jure dici potest, illud S. Pauli ad Gal. 6. *Quicumque hanc regulam secuti fuerint, pax super illas, & misericordia;* Et illud S. Davidis Ps. 118. *Pax multa diligentibus legem tuam, & non est illis scandalum.*

Instrum. VIII.

R r

Quar-

Quarta est, Quia illæ sunt fortissimum scutum, quo tu contra omnes hostes tuos defendere poteris, diciturque cum S. Davide ps. 4. *Vt scuto bona voluntatis tua* (in regulis declarata) *coronasti nos.* Et Ps. 118. *Super inimicos meos prudentem me fecisti mandato tuo.*

Quinta est, Quia illæ sunt via, per quam Deus tuum fructorem, ejusque sectatores ad cælum duxit, & te quoque eodem ducere paratus est. Hinc post obitum S. Benedicti duobus Monachis ejusdem Ordinis Anima ejus pulcherrime ostensa est, & vir eidem insistens, addita hac voce: *Hæc via, quæ dilectus Domini Benedictus in cælum ascendit.* Nimirum *Beati immaculati in via, qui ambulavit in via Domini.* Ps. 118.

Punctum III.

Perpende, quid te hæctenus impediverit, à perfecta regularum observatione.

An non 1. exigua de illis æstimatio? ergo auge illam prædictorum motivorum frequenti & accurata meditatione.

An non 2. horror difficultatis? atqui memento, idem tibi accidere, quod Monacho nolenti ab initio viles cibos gustare; unde vidit quondam S. Petrum, & Honoratum Abbatem, nescio, quid condimenti Fratrum cibis inspergens, quo dulcissimi redditi sunt. Sic ergo & tu gusta cibum voluntatis Divinæ desiderabilem super mel & favam, & te semel generosè viceris, resolverisque ad eum constantem deinceps sumendum, miram in eo suavitatem experieris cum S. Davide ps. 118. exclamabis: *Quam dulcis fuerit meis eloquia tua, super mel ori meo!*

An non 3. respectus humanus? atqui noli timere eos, si multum agant, possunt occidere corpus, sed potius occidant eum, qui & animam & corpus perdere potest; cuius fructus pluris æstimandus est, quam omnium hominum etiam popululium gratia. Dic ergo cum S. Paulo: *Si adhuc hominibus placere, Christi servus non essem.* Gal. 1.

Pro quinta Die.

MEDITATIO III.

DE CHARITATE ERGA DEFUNCTOS.

Punctum I.

Considera I. Quantoperè Christus semper eam charitatem quæ erga miseros exercetur, & misericordia vocatur, commendavit in Evangelio, nam commendavit nobis illam in altissimo gradu, dum dixit: *Estote misericordes, sicut Pater vester cælestis misericors est.* Luc. 6. II. Ut magis ad eam alliceret, amplissimum ei præmium constituit, dicens: *Quicumque posum dederit uni ex minimis istis calicem aquæ frigida tantum in nomine Discipuli, amen dico vobis non perdet mercedem suam.* Matth. 10. Illius solius dixit rationem in iudicio habendam. Matth. 25. ibidémque pronuntiavit, se, quidquid uni ex minimis præstitum fuerit, non aliter accepturum, & præmiaturum, ac si sibi ipsi factum esset, tandem Luc. 6. asserit, mensuram bonam, confertam, & cogitatam, & superfluentem datum iri, in sinum misericordiarum hominum.

Considera II. Si quælibet misericordia tanti sit à Deo, quanto plures facienda sit Misericordia omnium præstantissima? atqui talis est, quæ Defunctis præstat, uti ex varijs circumstantijs, quæ misericordiarum dignitatem augent, colligi potest, nam 1. magis indigenti datur. 2. magis digno & sancto. 3. Cum majori effectu, quia acceleratur Visio Beatifica, cujus unicum momentum superat omnes mundi delicias. 4. Cum majori affectu & charitate, quia sunt Deo magis dilectæ. 5. Ex bonis summè necessarijs, scilicet bonis operibus. 6. Opus ipsum est præstantissimum, quia omnia ferè misericordiarum opera in se complectitur nam qui e. g. Communionem aut sacrificium offert pro defunctis, pascit eos parte Angelorum, potat Sanguine Christi, vestit veste gloriæ, visitat ægros, & à malis liberat, eripit è carcere purgatorij captivos, sepultos transfert in sinum Patris æterni, facit exultantem in aula cælesti recipi &c.

Considera III. Quanto proinde desiderio & affectu deinceps

R. 2

ceps

ceps te totum huic charitati erga Defunctos exercenda impendere debeas, & velis. Colloq. ad SS. PP.

Punctum II.

Considera I. Quo potissimum modo charitatem tuam liberalitatem erga defunctos exercere possis; perfectissimum meo iudicio erit, si serves regulam à Christo Luc. 6. prescriptam, & des mensuram *bonam* (id est, ea opera & gratias quas ex debito illis offers, cum magna diligentia & integritate præstando) *confertam* (omnem operum tuorum meritum satisfactorium, & impetratorium, sive in vita, sive post mortem tibi obventurum, modo alteri non obligatus sis, sed illis liberaliter transcribendo) & *coagitatam* (omnes tuas indulgentias, quæ per modum suffragij illis applicari possunt, lucrando, & applicando) & *superfluentem* (quantum superfluum ad similem erga illos misericordiam exercendam relinendo) in sinum eorum.

Considera II. Si Deus S. Paulinum & S. Joannem Eleemosynarium tantopere remuneratus est, etiam in hac vita quia divitias suas materiales pauperibus distribuit, quantum tantopere approbaturus, & verò etiam remuneratus erit eam misericordiam, per quam quis divitias suas spirituales scilicet opera bona, in egentissimas illas animas tam liberaliter distribuit?

Considera III. Quomodo tu hæcenus hanc misericordiam exhibueris, & deinceps exercere velis. Colloq. ad B. V.

Punctum III.

Considera I. Quid potissimum te hæcenus impediat, quò minus te tam liberalem erga Defunctos exhibere, non duo potissimum impedimenta obstiterunt? Primum erat, quòd charitas incipiat à se ipso, atque adeò ad debita propria solvenda prius inclinet: atqui scias, te purgatorium facilius evitaturum per hanc misericordiam, quam omnia tibi applicares. 1. Quia Christus promisit eam mensuram metiri, quàm ipsi mensi fuerimus; an ergo si te eam ex Purgatorio liberabimus, per animarum redemptionem, nos non semel saltem liberabit? 2. Quia anima, quæ impetrabat vitam sanctiorem, aut indulgentiarum

tionem &c. ut facilius satisfaciamus. 3. Quia ipsa hæc misericordia ob sui præstantiam est multò aptior ad satisfaciendum, uti in B. Gertrude & alijs probatum est, quæ propterea sine purgatorio ad cælos avolârunt.

Secundum erat, quod saltem viventibus oporteat partem horum operum transcribere; atqui scias animarum preces longè efficaciores esse, Deoque gratiores; an ergo si operibus tuis illas redimas, ut in cælos receptæ tuam & proximorum tuorum causam agant, non meliùs utrisque prospectum arbitraris?

Considera II. Quàm vanus fuerit timor, quo hæctenus tam præstanti utilique exercitio abduci te patiebaris; & quomodo deinceps saltem tantò liberaliorem te ergà defunctos exhibere velis, quantò parcius huc usque extitisti.

Considera III. Quanta cum diligentia & perfectione deinceps opera tua absolvere debeas, ut quæ omnia in subsidium animarum destinasti; si enim Deus tibi daret potentiam creandi pecuniam, quam in redemptionem Captivorum impenderes, an non aurum potiùs, quàm argentum, aut caprum creares? cur ergo data tibi potestate ad bene operandum, per eandem potiùs imperfecta opera, quàm perfecta efficias, atque in subsidium animabus purgantibus transmittas? Colloq. ad Christum.

Pro sexta Die.

MEDITATIO I.

DE RELIGIONE ET CULTU DEI.

Thesera. Dominum tuum adorabis, & illi soli servies. Deut. 6.

Punctum I.

Considera I. Quid sit Religio. Nimirum quòd sit virtus inclinans ad debitum Deo cultum exhibendum.

Considera II. In quibus potissimum rebus cultus iste consistat, nimirum in devotione (quæ est promptitudo mentis ad omnia, quæ ad divinum obsequium spectant) Oratione, Sacrificio Missæ, susceptione & administratione Sacramentorum, Votorum impletione, gratitudine pro acceptis beneficiis.

R. 3

beneficiis